

до обліку як готівкових, так і безготівкових розрахунків забезпечує ФОП юридичну захищеність та фінансову дисципліну.

Список використаних джерел:

1. Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: положення №148 від 29 грудня 2017 року; станом на 23 липня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

2. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: закон України від 06 липня 1995 року № 265; станом на 17 грудня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Abstract: The essence, features and basic rules of organization and implementation of cash and non-cash payments of individual entrepreneurs are considered

Keywords: individual entrepreneur; payments, cash, non-cash, accounting, control

**СЕКЦІЯ «ФІНАНСОВЕ ТА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ»**

УДК 336.7

**АГРАРНІ НОТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДО ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ**

Боднар О.А.,

кандидат економічних наук, доцентка,

доцентка кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Миколаївський національний аграрний університет

Новим інструментом для залучення капіталу в аграрну галузь в Україні з початку 2025 року стали аграрні ноти. Вони мають статус неемісійних електронних цінних паперів, облік яких ведеться в депозитарній системі [1]. Вся релевантна інформація, включаючи реквізити нот, доступна через Реєстр аграрних нот.

Міжнародна практика свідчить про зростаючу популярність аграрних нот як фінансового інструменту для сільськогосподарських підприємств. У ряді країн вони вже ефективно використовуються, сприяючи підтримці фермерів і залученню інвестицій у сільське господарство [2].

Для прикладу, у США аграрні ноти є частиною програм підтримки фермерів, які впроваджуються фінансовими компаніями. В окремих випадках відсотки за такими нотами залежать від обсягів врожаю або прибутків господарств.

Бразилія демонструє успішний приклад використання аграрних облігацій для фінансування сільського господарства — особливо в секторах вирощування сої та кави. Інвестори тут отримують прибуток від розвитку агросфери, а фермери мають альтернативу нестабільним банківським кредитам.

У ЄС аграрні ноти, зокрема у Франції та Іспанії, реалізуються через фонди, які надають кошти фермерам для підтримки їхньої діяльності.

Аграрний сектор України давно став одним із рушіїв економіки, і він усе більше приваблює інвесторів. Особливо актуальним питанням залишається доступ до фінансування для невеликих фермерів, яким не завжди просто отримати кредит у банку [3]. У таких умовах виходять на сцену сучасні фінансові інструменти — зокрема, аграрні ноти.

Механізм їх дії простий: компанії можуть емітувати ноти через ринки капіталу, аграрні фонди чи цифрові платформи. Інвестори, як з України, так і з-за кордону, мають можливість вкладати кошти на заздалегідь визначених умовах. І якщо цей інструмент набуде популярності, ми можемо побачити розвиток цілої інфраструктури — від гарантій до спеціалізованих торговельних майданчиків."

Аграрні ноти становлять перспективний інструмент фінансування аграрного сектору України. Зокрема, їхнє впровадження може сприяти розв'язанню проблеми обмеженого доступу малих і середніх сільськогосподарських виробників до банківських кредитів. Крім того, поширення аграрних нот потенційно дозволяє зменшити залежність аграрного сектору від державних дотацій та зовнішнього запозичення, що в довгостроковій перспективі може зміцнити фінансову самостійність галузі. Окремий інтерес становить можливість залучення іноземного капіталу, адже аграрна сфера залишається одним із найбільш інвестиційно привабливих секторів національної економіки.

Разом із тим, інвестування в аграрні ноти супроводжується низкою ризиків. Насамперед ідеться про кліматичні фактори, які можуть негативно вплинути на обсяг та якість урожаю, що своєю чергою позначається на платоспроможності аграрних виробників. Також значним ризиком є цінова волатильність на аграрну продукцію, що зумовлює нестабільність доходів підприємств галузі. Ще одним викликом є недосконалість чинного законодавчого поля, зокрема щодо інструментів агрофінансування, а також відсутність достатніх гарантій захисту інвестора в умовах зміни нормативного середовища. У разі фінансових ускладнень виробники можуть виявитися неспроможними своєчасно виконати зобов'язання за аграрними нотами.

Для формування сталого та інвестиційно привабливого ринку аграрних нот необхідно забезпечити прозорість операцій, доступність фінансової звітності емітентів, а також розробити ефективні механізми страхового та компенсаційного захисту інвесторів [4].

За умов належної інституційної підтримки та розвиненої інфраструктури аграрні ноти можуть відігравати ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності сільського господарства України, сприяючи його модернізації та сталому розвитку.

Отже, аграрні ноти є інноваційним фінансовим інструментом, здатним зміцнити інвестиційну привабливість сільського господарства України. Вони відкривають нові можливості для фінансування малих і середніх виробників, зменшуючи залежність від традиційного кредитування та державної підтримки. Водночас ефективне застосування цього механізму потребує нормативної

ясності, прозорості ринку та впровадження страхових і компенсаційних систем. За належної інституційної підтримки аграрні ноти можуть стати важливою складовою сталого розвитку аграрного сектору.

Список використанх джерел

1. Про аграрні ноти : Закон України від 22.02.2024 № 3586-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3586-20#Text>.
2. Petrunenko Ia., Belei S., Petchenko M., Kovalenko N., Bodnar O., Maslak N. Organizational and Financial Principles for the Development of Euroregions. International Journal of Economics & Business Administration. Volume VIII, Issue 3, 150-160, 2020. URL: <https://www.ijeba.com/journal/493>.
3. Yekimov S., Nianko V., Sirenko N., Burkovska A., Bodnar O. The Problem of Attracting Private Investment in Agriculture. In: Muratov A., Ignateva S. (eds) Fundamental and Applied Scientific Research in the Development of Agriculture in the Far East (AFE-2021). AFE 2021. Lecture Notes in Networks and Systems. 2022. vol 353. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-91402-8_7.
4. Nechyporenko O., Bodnar O., Ihnatenko V., Chesakova M. Problems and Prospects of the Development of the Agrarian Sphere in the Conditions of the Russian-Ukrainian War and the Post-War Economic Recovery. Aff., 2022. 67(05): 933-941.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ГРОШОВИХ РЕФОРМ

Бурковська А. В.,

кандидат економічних наук, доцентка,
доцентка кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет

У випадках неефективності застосування антиінфляційних заходів (дефляційної політики, інфляційного таргетування, політики доходів) урядом країни в якості «реанімації» вітчизняного грошового обороту проводиться грошова реформа.

Грошова реформа – це радикальний захід щодо повної або часткової зміни грошової системи, який застосовує держава з метою оздоровлення чи поліпшення механізму регулювання грошового обороту в країні та забезпечення сталості національної грошової одиниці й підвищення її купівельної спроможності [1, 2].

Перед проведенням грошової реформи (з метою забезпечення її ефективності) доцільно виконати в країні певні кроки, а саме: створити дієву законодавчо-нормативну базу; нагромадити золотовалютні запаси; стабілізувати